

4. Закон України про Національну поліцію: навч.-практ. посіб. у схемах і таблицях / уклад.: В.В. Голубош, В.М. Кіцелюк, А.Ф. Бондюк, І.В. Крицак. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 180 с.

УДК 343(043.2)

Тьорло О.І., к.н.фіз.вих. та спорту, доцент,
Львівський державний університет внутрішніх справ,
м. Львів, Україна

ДО ПИТАННЯ ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В СИСТЕМІ НАВЧАННЯ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Створення ефективної правоохоронної системи є актуальним аспектом розбудови будь якої держави, у тому числі і України. Водночас, процес реформування правоохоронної системи України обумовлює і процес реформування системи підготовки правоохоронців.

Ще донедавна підготовка правоохоронців була прерогативою держави (так званих відомчих закладів освіти), проте на сьогодні все більше і більше закладів освіти, які не належать до закладів зі специфічними умовами навчання, започатковують підготовку фахівців зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність». Це обумовлює необхідність побудови системи якісної підготовки таких фахівців.

Служба в правоохоронних органах та правоохоронна діяльність в цілому потребує постійної готовності до виконання завдань різної складності у тому числі – фізичних. Відтак випускники-правоохоронці мають вміти правильно реагувати на конкретні ситуації та виконувати покладені на них завдання.

Не можна спростувати, що такі найбільший досвід у сфері підготовки правоохоронців мають ЗВО, що належать до сфери управління МВС України. Система підготовки в таких закладах формувалась десятиліттями. За час їх існування напрацьовано величезний досвід, який має бути раціонально використаний в сучасних умовах. Більше того, система МВС України перебувала та перебуває в постійному пошуку шляхів самовдосконалення.

В аспекті розглядуваних питань, щодо забезпечення якісної підготовки майбутніх правоохоронців, як позитив слід відзначити прийняття у цій сфері Стандартів вищої освіти України першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» (затверджено і введено в дію наказом МОН України від 30.04.2020 р. № 578 та наказом МОН України від 22.10.2020 р.

№ 1294) [1, 2].

Проаналізувавши вимоги цих Стандартів можна відзначити, що достатньо проблемним завданням для закладів, що не належать до ЗВО зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку фахівців зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» є забезпечення власне практичної, а не теоретичної підготовки.

Йдеться, насамперед, про забезпечення набуття певних спеціальних компетенцій, наприклад, такої як «здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях... (СК 16, СК 13 Стандартів) [1, 2].

Очевидно, що основою для забезпечення таких компетенцій є наявність спеціальної бази та професійного науково-педагогічного персоналу. Але найпершим є запровадження спеціальної фізичної підготовки майбутніх правоохоронців, як обов'язкового компонента освітніх програм, чого, на жаль, зроблено далеко не всюди.

Такий компонент повинен містити в собі комплекс заходів, спрямованих на формування та вдосконалення рухових умінь і навичок, розвиток фізичних якостей та здібностей майбутнього правоохоронця з урахуванням особливостей його майбутньої професійної діяльності. Відомо, що до системи фізичної підготовки входять, як загальна фізична підготовка так й тактика самозахисту та особиста безпека [3]. Опанування прийомів самозахисту та фізичного впливу проводяться з метою формування навичок самозахисту, обеззброювання та затримання осіб, що порушують публічну безпеку та порядок, загрожують особистій безпеці громадян чи працівників правоохоронних органів, спрямовані на розвиток сили, витривалості, гнучкості, а також виховання сміливості, рішучості, ініціативи та впевненості у власних силах.

Прийоми самозахисту та фізичного впливу включають: рукопашний бій, самбо, дзюдо, айкідо, бокс, карате, кікбоксинг та інші види єдиноборств. Виконання будь-якого прийому завершується затриманням правопорушника, одяганням кайданків або зв'язуванням, оглядом та конвоюванням [4].

При проведенні практичних занять з набуття відповідних спеціальних компетенцій варто відзначити деякі принципи побудови освітнього процесу. Зокрема, важливим є: переважання практичного блоку, теоретичну підготовку варто винести на самостійне вивчення; рівномірний розподіл таймінгу між практичними заняттями; обов'язкове відпрацьовування дій в стандартних ситуаціях та відпрацьовування стабільних рухових навичок; різноманітність завдань (динамічне відпрацьовування прийомів з додатковим навантаженням або в екіпіруванні,

зі спецзасоби); моделювання ситуацій (транспортні засоби, сходи, коридор, ліфт тощо); відпрацьовування прийомів тактики самозахисту в екстремальних умовах; робота в спарингу та вміння працювати у складі групи; обговорення помилок, оцінка дій один одним та відпрацьовування можливих помилок; візуалізація практичного заняття (відео контроль) та аналіз його самими слухачами; комплексний підхід до рішення задач.

Під час проведення практичних занять з тактики самозахисту пропонується використовувати та застосовувати наступні види інтерактивних методів навчання: мозковий штурм, ситуаційний аналіз, який включає метод конкретних ситуацій, метод «кейз-стаді», метод «інциденту», аналіз конкретних ситуацій.

Вищенаведене дасть можливість не тільки якісно готувати правоохоронців, розвивати їх рухові якості, але й постійно вдосконалювати їх професійні компетенції, а отже професійність в цілому.

Література

1. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність». Затв. і введ. в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 30 квіт. 2020 р. № 578. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-262-b.pdf>

2. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність». Затв. і введ. в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 22 жовт. 2020 р. № 1294. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/10/23/262_Pravookhoronna_diyalnist_mahistr.pdf

3. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: наказ МВС України від 26 січ. 2016 р. № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#n10>

4. Застосування заходів фізичного впливу в обмеженому просторі: навч.-метод. посібник / О.І. Тьорло, Б.Ю. Музика, О.В. Флуд та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 204 с.

УДК 343(043.2)

Ховпун О.С., д.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ ДЛЯ НЕПОВНОЛІТНІХ, ЯКІ Є ПІДОЗРЮВАНИМИ У ВЧИНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Відновне правосуддя являє собою сучасний, європейський але новий